

Nyhetsbrev från Nationella sekretariatet för genusforskning
med perspektiv på genus och forskningspolitik

Långsiktigt stöd till genusforskning saknas

– Det är slöseri med arbete och pengar. Vad är poängen med att starta något som inte kan fortsätta?

Det säger Barbara Hobson, professor i sociologi med genusinriktning vid Stockholms universitet. Hon byggde upp ett omfattande tvärvetenskapligt forskningsprogram med en egen forskarskola där doktorander från många länder har deltagit. Nu ser hon att stora delar av det hon byggt upp har raserats eftersom det är svårt att få långsiktigt stöd till genusforskningen.

Barbara Hobson betonar att det är nödvändigt att ge stöd till de mer omfattande forskningsprogrammen som skapar en kritisk massa av forskare.

– Forskare från andra länder är överraskade över att något som vi byggt upp inte får pengar längre, säger Barbara Hobson.

SIDAN 4

Ny tidning ger perspektiv!

I din hand håller du första numret av nyhetsbrevet Genusperspektiv som ges ut av Nationella sekretariatet för genusforskning. Nyhetsbrevets syfte är att ge perspektiv på genus och forskningspolitik. Med forskningspolitik menar vi alla de sammanhang och processer som formar och ger förutsättningar för dagens och framtidens forskning.

Forskningspolitiken formas i politiken på internationell, nationell och lokal nivå, hos forskningsfinansiärer, vid departement och myndigheter, hos organisationer och företag och naturligtvis vid högskolor och universitet. Dessutom är forskningspolitiken ett resultat av forskningens möte med det omgivande samhällets förväntningar.

Ambitionen för det nya nyhetsbrevet Genusperspektiv är att rapportera

om och granska hur denna forskningspolitik påverkar genusforskningens förutsättningar. Genusperspektiv vill också föra fram vad genusforskningen har att bidra med i den forskningspolitiska debatten.

I varje nummer presenterar vi aktuella nyheter som rör genusforskningens villkor. Vår utgångspunkt är i första hand de svenska förhållandena, men internationella utblickar finns alltid med. På mittuppslaget får du inblick i en genusforskares vardag vad gäller finansiering, nätverksbildande och syn på genusforskningens villkor. Vi tipsar också om litteratur, konferenser och seminarier. Du är välkommen med synpunkter och debattinlägg!

Bosse Parbring
Redaktör för Genusperspektiv

Permanent kringresurserna för genusprofessorerna!

I en debattartikel uppmanar professor Anne Hammarström regeringen att prioritera genusforskningen i nästa forskningspolitiska proposition.

SIDAN 7

Genombrott i EU?

Förhandlingar pågår just nu om att särskilda forskningsmedel ska gå till genusforskning i EUs sjätte ramprogram, FP6. I så fall är det ett genombrott för den europeiska genusforskningen.

SIDAN 3

Nordiskt forskningsprojekt om pornografisering

Nu startar ett nytt nordiskt forskningsprojekt om pornografisering av det offentliga rummet.

SIDAN 6

Nytt medicinskt genuscentrum

Medicinska fakulteten vid Umeå universitet skapar ett centrum för genusforskning. Fokus ligger på att integrera genusperspektiv i forskning och undervisning vid institutionerna på Umeå universitet.

SIDAN 6

Genuskommitté med nytt uppdrag

Vetenskapsrådets kommitté för genusforskning har fått nya uppgifter och ska satsa mer på sin granskande roll. Trots att Genuskommittén inte längre har egna forskningsmedel att dela ut ser dess ordförande Birgit Antonsson positivt på framtiden.

Nu är de främsta uppgifterna för kommittén att vara policyskapande, påverkande och stödjande.

– Jag hoppas att vi kan bredda basen för genusforskningen och inte vara låst vid en pott pengar som tidigare, säger Birgit Antonsson.

SIDAN 2

Viktigt med debatt om forskning och politik

Man borde nog inte klaga över brist på debatt och nedtystning av genusforskningen. Rätt som det är blir genusforskningen så in i Norden uppmärksammas i massmedia, men sällan för sina kvaliteter utan snarare för det som misstänkliggör den.

Susanna Popova lyckades genom sitt anfall mot genusforskningen och mot en av dess främsta företrädare, Anna Wahl, skapa uppmärksamhet kring det mest problematiska för genusforskningen, nämligen kopplingen till politiken. Hon hade nog god hjälp av dem inom forskarsamhället som brukar tycka om att hålla liv i konflikten mellan det vetenskapliga och det politiska – som om den inte fanns inom annan samhällsnyttig forskning, såsom arbetslivsforskning, politisk policyforskning, biomedicinsk forskning, studier för ekonomisk tillväxt etc.

Det är emellertid viktigt att debattera, ifrågasätta och klargöra kopplingen mellan samhällets krav och förväntningar på forskningen och forskares önskan om att slippa bli styrd. Det är viktigt att komma till tals med alla andra intressanta frågor som ligger inom ramen för det forskningspolitiska fältet. Det är därför vi på Nationella sekretariatet för genusforskning startar en ny tidning – *Genusperspektiv*. Vi öppnar härmed för nyhetsbevakning, granskning och debatt!

Anne-Marie Morbed
Föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning

Genuskommittén vill skapa aha-upplevelser

Trots att Vetenskapsrådets genuskommitté inte längre har några egna pengar att dela ut så ser dess ordförande Birgit Antonsson positivt på framtiden. Genuskommittén har fått delvis nya uppgifter och ska satsa mer på sin granskande roll.

Vetenskapsrådets kommitté för genusforskning är ett arv från dåvarande Forskningsrådsnämnden, FRN. I FRN hade kommittén en självständig roll med egna medel att dela ut. När Vetenskapsrådet bildades behöll Genuskommittén sina medel men de var tvungna att godkännas av styrelsen och relevanta ämnesråd skulle kopplas in.

– Det kunde ibland leda till kontroverser, men det kunde också innebära att man lyfte av oss projekt som var mer lämpat att finansieras av ett ämnesråd, säger Birgit Antonsson.

Nedläggningshotad kommitté

Genuskommittén har under flera år haft tio miljoner kronor att fördela – budgeten har aldrig skrivits upp. Samtidigt har antalet ansökningar ökat vilket varit frustrerande för dem som ska dela ut medlen. Väl kvalificerade ansökningar har fått avslag därför att det inte funnits tillräckligt med pengar.

Inför sista styrelsemötet för Vetenskapsrådet förra året fanns ett förslag att lägga ner Genuskommittén. Nu blev det inte så. Genuskommittén har inga egna medel längre, men ska finnas kvar.

De främsta uppgifterna är att vara policyskapande, påverkande och stödjande.

– Att vi finns kvar beror på att området blivit starkare för varje år men inte står sig helt för sig själv ännu, säger Birgit Antonsson. I framtiden skulle vi inte behöva finnas.

– Kravet att minst tio miljoner kronor ska gå till genusforskning finns fortfarande kvar inom Vetenskapsrådet, framhåller Birgit Antonsson.

– Men nu ska ansökningarna gå direkt till ämnesråden. Och det finns inget som säger att det inte kan bli mer

än tio miljoner kronor om det kommer in ansökningar med hög kvalitet.

Ämnesråden och styrelsen ska nu istället kunna vända sig till Genuskommittén när de vill ha stöd och kompetens. Genuskommittén har tagit initiativ till en serie möten med vart och ett av ämnesråden under detta år. Kommittén utbildar också handläggande personal vid Vetenskapsrådet.

Olika reaktioner

Reaktionerna från ämnesråden på Genuskommitténs kontakter har varit blandade. En del ämnesråd är inte så intresserade av samarbete, medan andra visat ett större intresse.

– Inom utbildningsvetenskapliga ämnesrådet har genusforskning en framtid. De ger redan en del medel till genusforskning och är öppna för att diskutera frågorna.

En viktig uppgift för Genuskommittén är att fokusera områden som är underförsörjda med genusforskning och upplysa styrelsen om att vissa områden behöver specialdestinerat stöd. Ett sådant område har varit rättsvetenskap som kommittén arrangerat en särskild konferens kring.

Genus en aha-upplevelse

– Det var en aha-upplevelse för många deltagare vad ett genusperspektiv kan innebära inom rättsvetenskap. Det är sådant vi vill åstadkomma.

Genuskommittén har planer på liknande konferenser inom andra efteråtta områden.

Kontakter tas nu också med Genuskommitténs motsvarigheter i Norden. Genuskommittén hoppas på så sätt kunna skapa ett internationellt nätverk som bland annat kan ligga till grund för ansökningar från EUs forskningsmedel.

– Jag hoppas att vi i vår nya roll

Birgit Antonsson är ordförande för Vetenskapsrådets genuskommitté.

kan bredda basen för genusforskningen och inte vara låst vid en pott pengar som tidigare, säger Birgit Antonsson.

Hon menar att i de nya instruktionerna för Genuskommittén går det att utläsa en granskande roll. Genuskommittén vill därför undersöka hur utfallet ser ut för genusforskningen inom Vetenskapsrådet. Syftet är inte att skapa konfrontation, utan kommit-

tén vill upplysa och visa på nödvändigheten av genusperspektiv.

– Det betyder inte att vi är tama, utan att vi visar att vi har något bra att erbjuda.

Läs mer om Genuskommittén på www.vr.se/amnesovergripande/index.asp?id=163

Genombrott för genusforskning inom EU?

Genusforskningen kan få ett större genombrott i EUs sjätte ramprogram, FP6. I december i år väntas ett "call for applications" gå ut inom prioritet 7 som berör forskning om medborgare och styrelseformer. Förhandlingar pågår just nu om att detta call ska ha en inriktning på genusforskning. Det är i så fall första gången genusforskningen får prägla EUs ramprogram på ett tydligare sätt.

I tidigare calls inom prioritet 7 har det nämnts att kommissionen överväger att göra genus till ett ämne i senare call. I de förhandlingar som pågår har inte minst representanter från de östeuropeiska länderna betonat vikten av att genusforskningen lyfts fram.

Nina Lykke som är professor vid Tema Genus på Linköpings universitet och engagerad i europeisk genusforskning uppmanar också svenska förhandlare som är involverade i EUs ramprogram att verka för att genusforskningen blir ett tema i nästa call.

– Om genus blir ett tema kan det bli en viktig plattform för genusforskningen inför det sjunde ramprogrammet FP7, säger Nina Lykke.

– Då har forskare möjlighet att bygga upp något som kan utvecklas inför FP7. Vi kan då få se fler ansökningar från genusforskare.

– Ramprogrammen är i en dialogisk process med utvecklingen inom forskningen, betonar Nina Lykke.

Genusforskares kompetens behövs i EU-ansökningar

– Behovet av genusforskares kompetens borde vara stort när ansökningar till EUs sjätte ramprogram ska göras. Det säger Lieve Van Damme vid EU/FoU-rådet. Anledningen är att till varje ansökan om stöd för forskningsprojekt och forskningsnätverk ska en

Lieve Van Damme,
EU/FoU-rådet

så kallad Gender Action Plan, GAP, bifogas. Osäkerheten har varit stor om vilka förväntningar EU-kommissionen

har på en bra GAP. Därför arrangerade EU/FoU-rådet en informationsdag i Bryssel under våren med medverkan från kommissionens enhet Women and Science.

En bra GAP ska innehålla en analys av den aktuella situationen på forskningsfältet vad gäller jämställdhet och eventuella genusperspektiv i forskningen. Den ska också innehålla konkreta förslag till handlingar som förbättrar situationen. Det spelar inte så stor roll om utgångspunkten är svag vad gäller jämställdhet och genusperspektiv. Tonvikten ligger snarare vid ambitionen att utveckla fältet.

En längre artikel om GAP finns på www.genus.gu.se.

Kalendarium

Kvinnorörelser. Nordisk forskningskonferens Reykjavik

www.yourhost.is/island04

10-12 juni

Human good – Dignity, equality and diversity. The XIth Symposium of the International Association of Women Philosophers.

Göteborg

www.iaph2004.com

17-19 juni

Gender and Visions in Research Policy.

Nordic Seminar on Gender Research in Relation to Current Research Policy.

Helsingfors

www.nikk.uio.no

29-30 sep

Nationell jämställdhetskonferens.

Tema: Genusperspektiv i grundutbildningen.

Norrköping

www.liu.se/cku/konferens/jamstalldhet

5-6 okt

Kjønn og media

Norsk konferens för forskare, journalister, politiker, med flera.

Oslo

<http://kilden.forskningsradet.no/nyhet/media04.htm>

9-10 okt

Den Gode, den Onde, den Normale.

Nordisk mansforskningskonferens.

Stockholm

www.kvinfo.su.se

26-28 nov

Intersektionalitet

4:e nationella genusforskningskonferensen.

Norrköping

www.genus.gu.se

4-5 feb

2005

Negotiating Gender

Justice. Conference on global gender relations.

Göteborg

www.cggs.gu.se

28 feb -

2 mars

2005

Barbara Hobson skapade en dynamisk forsknings- miljö

1995 startade Barbara Hobson forskningsprogrammet *Comparative Gender Studies*.

Som genusprofessor i sociologi vid Stockholms universitet skapade hon ett omfattande tvärvetenskapligt forskningsprogram med en egen forskarskola där doktorander från många länder har deltagit.

Nu ser Barbara Hobson att stora delar av det hon byggt upp har raserats eftersom det är svårt att få långsiktig stöd till genusforskningen.

Barbara Hobsons första kontakt med Sverige inleddes för drygt 20 år sedan då hon besökte Sverige genom ett stipendium från Svenska institutet. Hon arbetade på en avhandling hemma i USA om prostitution med jämförande studier om den svenska situationen. Efter att ha disputerat fortsatte hon att intressera sig för det svenska samhället.

– Framförallt för sambandet mellan framväxten av välfärdsstaten och en i jämförelse med USA unik jämställdhetspolitik, säger Barbara Hobson.

Sökte sig till Sverige alltmer

Hon beslöt sig för att göra en jämförande studie om kvinnors ekonomiska beroende i familjelivet. Hon fortsatte med den inriktningen och besökte Sverige flera gånger under kortare och längre perioder för att göra fler jämförande studier. Sedan 14 år tillbaka

bor hon permanent i Sverige. Barbara Hobsons forskning under dessa år har fokuserat genus genom olika linser: medborgarskap, välfärdsregimer, sociala rörelser och på senare tid transnationella institutioner och ekonomiskt medborgarskap. Hon har dessutom deltagit i många internationella projekt och EU-finansierade nätverk.

Nya vägar skapades

Med ett omfattande stöd av Riksbankens jubileumsfond inledde Barbara Hobson 1995 tillsammans med ett stort antal svenska och internationella framstående forskare forskningsprogrammet *Comparative Gender Studies*, CGS. Forskarna kom från sociologi, statsvetenskap, socialantropologi, historia och företagsekonomi.

– Genom att föra samman olika grupper med olika perspektiv skapas nya vägar, säger Barbara Hobson.

– De böcker vi har gett ut är inte bara redigerade böcker med olika löst sammanfogade artiklar, utan de har en gemensam ram och är ett resultat av att vi under flera år har skapat något tillsammans. Vi hade inte kunnat göra det utan stödet till ett stort forskningsprogram.

CGS har alltså lett till en omfattande publicering av böcker och tidskriftsartiklar. Publikationerna tar bland

annat upp välfärdsstatens roll för familjeförhållanden, en förändrad syn på medborgarskap, socialpolitikens betydelse för synen på män som fäder och kampen för erkännande av olika grupper.

– Vi söker efter mekanismer för förändring i välfärdsstaten, säger Barbara Hobson.

Stöd till doktorander

Dåvarande Forskningsrådsnämnden gav CGS stöd till att starta en forskarskola. Forskarskolan har lett fram till nio avhandlingsprojekt. Hittills har sex doktorander från forskarskolan disputerat och ytterligare två disputerar nästa år. Dessutom har andra svenska och utländska doktorander deltagit i forskarskolans kurser.

– Forskarskolan har kunnat stödja doktorander under delar av forskarutbildningen, förklarar Barbara Hobson.

– När doktoranderna hunnit meritiera sig genom internationell publicering har de lättare kunnat få den avslutande utbildningstiden finansierad av den egna institutionen. På så sätt har vi hjälpt flera doktorander att komma fram i systemet. Forskarskolan har dessutom gett stipendier för deltagande i internationella konferenser.

I anslutning till forskningspro-

Mekanismer för förändring är vad Barbara Hobson söker.

– Forskare från andra länder är överraskade över att något som vi byggt upp nu inte får pengar längre, säger Barbara Hobson.

grammet och forskarskolan har CGS arrangerat ett öppet högre seminarium, Gender and Society Workshop. Där har doktorander och forskare möts för att diskutera teorier och metoder som är under utarbetande. Seminariet har också varit en plattform för internationella forskare på besök i Sverige.

Syftet har återigen varit att skapa en kreativ dialog över de vetenskapliga disciplinerna som utmanar existerande teorier och utvidgar gränserna för respektive fält.

Saknade en tidskrift

Barbara Hobson har målmedvetet skapat olika delar som tillsammans ger en god infrastruktur för samhällsvetenskaplig genusforskning om välfärdsstaten. Forskningsprogram, forskarskolan och workshop är tre viktiga delar.

Men hon saknade en passande vetenskaplig tidskrift att publicera artiklar i. Därför tog hon initiativ till en ny tidskrift: Social Politics – International Studies in Gender, State and Society som ges ut av Oxford University Press med Barbara Hobson som en av redaktörerna.

Dåvarande Socialvetenskapliga forskningsrådet gav 1994 stöd till att starta tidskriften.

– Den har nyligen blivit högt ran-

kad som vetenskaplig tidskrift för genusfrågor och sociala frågor.

Annorlunda attityd gentemot genusforskning

Barbara Hobson har under 1990-talet skapat ett forskningsområde som fått stor uppmärksamhet och involverat många forskare och studenter. Trots att hon fått stöd som partner i flera EU-finansierade projekt och nätverk har hon på senare år inte haft framgång i Sverige att få det stöd som är nödvändigt för att driva storskaliga projekt, program och nätverk inom genusforskning. Hon tycker att det känns som att attityden gentemot genusforskningen är annorlunda nu.

Pengar för mindre forskningsprojekt kan man få, men de stora forskningsprogrammen har det svårare. Hon menar att det är nödvändigt att också ge stöd till mer omfattande program som skapar en kritisk massa av forskare.

– Vi hade en dynamisk miljö som vi inte har längre. Jag försöker fortfarande få hit internationella forskare, men jag har inte resurser att upprätthålla samma stimulerande miljö som tidigare.

– Forskare från andra länder hör av sig och vill komma till oss, men jag kan inte alltid ta emot dem. De

är överraskade över att något som vi byggt upp och som har kostat flera miljoner nu inte får pengar längre.

– Det är slöseri med arbete och pengar. Vad är poängen med att starta något som inte kan fortsätta?

Särskilda satsningar nödvändiga

Under den tidsperiod som CGS pågått har Barbara Hobson fått en av de sex professorer som är specialdestinerade för genusforskning. Professuren i sociologi, som hon innehar, placerades vid Stockholms universitet tillsammans med forskarassistent- och doktorandtjänster.

De två senare tjänsterna är dock tidsbegränsade och alla innehavarna av genusprofessorerna menar att kringresurserna borde permanentas (se debattartikel på sidan 7).

Barbara Hobson anser att liknande särskilda insatser från regering och forskningsfinansierare är nödvändiga även framöver.

– Det kanske kan se annorlunda ut i framtida generationer. Men om man inte har en institutionaliserad position kan man inte upprätthålla forskningsinriktningen.

Mer information om CGS finns på www.sociology.su.se/cgs

Forskningsprojekt om pornografisering drar igång

De nordiska jämställdhetsministrarna har satt igång en tvåårig undersökning av pornografins inflytande på nordisk ungdoms syn på kön. Anette Dina Sørensen från Danmark är anställd som projektledare från 2004 till 2006 hos NIKK. Undersökningen – som samfinansieras av de nordiska länderna och Nordiska ministerrådet – ska utföras av en grupp forskare från Norden. Forskningsprojektet inleddes med en kick-off konferens i Oslo 24-25 maj, då nordiska forskare, praktiker och politiker bjöds in för att diskutera problematiken och utväxla kunskap.

www.nikk.uio.no

Forskningspolitik och genusforskning diskuteras på seminarium

Den nya forskningspolitiken fokuserar stora projekt. Frågan är hur till exempel tvärvetenskapliga forskningsfält passar in i den nya modellen. Hur ser framtiden ut för genusforskningens finansiering? Detta kommer att diskuteras på ett nordiskt seminarium 29-30 september i Helsingfors. Centrala aktörer inom nationell, nordisk och europeisk forskningspolitik inbjuds till dialog om genusforskningens status och framtid inom forskningen. NIKK arrangerar seminariet i samarbete med finska forskningsrådet och undervisningsministeriet.

www.nikk.uio.no

Forskarskola startar i höst

Den nordiska forskarskolan i tvärvetenskaplig könsforskning arrangerar den första kursen i slutet av augusti. Forskarskolan är ett samarbete mellan över 30 universitet och högskolor i Norden, de baltiska staterna och nordvästra Ryssland.

www.nikk.uio.no

Pengar till mansforskning

NIKK ger finansiellt stöd till utveckling av nordisk mansforskning. Pengar delas ut till nordiska workshops, etablering av nordiska forskarnätverk, publiceringsstöd och mansforskningskonferens för 2005.

www.nikk.uio.no

Nytt nätverk för folkhälsoforskare

Ett nätverk för folkhälsovetenskaplig genusforskning har bildats med stöd av Folkhälsoinstitutet. Nätverket ska vara en resurs för Folkhälsoinstitutet i arbetet med den nya folkhälsopolitiken. Institutet ska skriva en folkhälsopolitisk rapport där genusperspektiv ska belysas inom alla de elva olika målområden som institutet har.

Nätverket för folkhälsovetenskaplig genusforskning har också dessa syften:

- Diskutera metodfrågor inom forskningen.
- Hjälpa till att hitta handledare, opponent, och betygsnämnd med genuskunskap.
- Söka gemensamma forskningsmedel för forskningsstudier.
- Vara kontaktnät för att söka EU-medel.
- Förmedla kunskap till lokalt och regionalt folkhälsoarbete.

Ny skrift om medicin

Den åttonde skriften i serien om genusperspektiv inom olika vetenskapliga områden har nu kommit ut. Den handlar om genusperspektiv inom medicinen och är skriven av professor Anne Hammarström. Skriftserien ges

ut av Högskoleverket i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning. Tidigare skrifter i serien: juridik, arkeologi, teknikvetenskap, socialantropologi, kulturgeografi, psykologi och språk. Skrifterna kan beställas via e-post order@hsv.se

Medicinskt genuscentrum i Umeå

För att stärka genusforskningen på medicinska fakulteten vid Umeå universitet bildar nu ett antal medicinska forskare och lärare Centrum för genusforskning. De vill skapa en fakultetsövergripande mötesplats för forskare från olika institutioner kring områdena hälsa, vård och medicin. Fokus ligger på att integrera genusperspektiv i forskning och undervisning vid institutionerna – inte på att särorganisera genusforskningen.

Den närmaste treårsperioden vill initiativtagarna starta ett nyhetsbrev och en webbplats, ett forskningssamarbete där gemensamma forskningsprojekt kan utvecklas, en diskussion om hur undervisningen om genus kan utvecklas samt utåtriktade temadagar.

Det nya genuscentret i Umeå vill integrera genusperspektiv i forskning och undervisning vid medicinska fakulteten.

Debatt om genusforskning och politik

Genusforskningen gör inte några undantag från gängse vetenskapliga principer och ska utsättas för kritisk granskning. Det skriver 39 genusforskare på DN Debatt med anledning av journalisten och författaren Susanna Hakelius Popovas angrepp i boken *Elitfeministerna* på genusforskning i allmänhet och på företagsekonomen Anna Wahl i synnerhet.

De 39 genusforskarna ställer sig dock starkt frågande inför den sammanblandning av genusforskning och politik som görs på många håll. Genusforskningen har fört en omfattande debatt kring vikten av att hålla en kritisk och reflekterande hållning till politiken, skriver de.

En sammanställning av de olika debattinläggen finns på www.genus.gu.se.

Prioritera genusforskning i nästa proposition!

I en gemensam skrivelse till utbildningsminister Thomas Östros argumenterar företrädare för fem genusprofessorer – som alla tillkom i den förra forskningspolitiska propositionen – för behovet av fortsatta öronmärkta satsningar på genusforskningen samt en permanentning av kringresurserna till våra professorer.

I förra forskningspropositionen argumenterade regeringen för ökad satsning på genusforskning, eftersom denna ökar kvaliteten i forskningen, synliggör kvinnor, blottlägger makt-hierarkier och därmed bidrar till att eliminera hinder för jämställdheten. Den dubbla strategin innebar att regeringen satsade på både tvärvetenskapliga fora och centra och på fortsatt inomdisciplinär uppbyggnad av genusforskningen.

Den dubbla strategin har visat sig vara lyckosam. Internationellt ses Sverige som en modell för hur genusforskningen kan utvecklas till ett integrerat, vetenskapligt kompetensområde. Propositionens förslag till integrering av genusforskningen inom specifika discipliner och institutioner innebar inte bara ett försök att förändra diskriminerande miljöer, utan var framförallt en strategi för att tillskapa en genusforskningsstomme, det vill säga en miljö med en kritisk massa av forskare som kan leda till högkvalitativ forskning.

Olycklig tidsbegränsning

Professurernas kringresurser (en forskarassistent- och en doktorandtjänst tillhörande varje professor) var från början tänkta att bli permanenta, men har sedermera tidsbegränsats till fyra år. Denna tidsbegränsning är olycklig av flera skäl. Trots genusforskningens framgångar pekar trenden vad gäller finansieringsmöjligheter nedåt. En granskning av nationella forskningsfinansierare visar att det oftast saknas såväl särskilda satsningar på genusforskning, som adekvata definitioner av genusvetenskap. Risker är uppenbar att de fåtaliga resurser som finns

förfelas på grund av oklara definitioner. Vi kan inte heller räkna med att universiteten ska garantera överlevnaden och den fortsatta utvecklingen av kunskapsbaserna inom genusvetenskapen i framtiden. Detta framgår tydligt i universitetens inskickade underlag inför den forskningspolitiska propositionen.

Brist på visioner

Medan flertalet universitet betonar betydelsen av genusforskningen, har få universitet något konkret förslag till hur genusforskningen ska stöttas. Trots att regeringen kräver att varje universitet ska redovisa sitt arbete med integrering av genusperspektiv i forskning och forskarutbildning under de kommande åren ges få förslag till nya program eller nya tjänster.

Gensvaret ifrån universiteten på regeringens förfrågan förefaller vara minimalt, vilket tydliggör att universiteten ännu inte är tillräckligt framsyna för att garantera att kunskapsbaserna som har byggts upp inom genusforskningen ska bibehållas och vidareutvecklas. Svaren tyder också på en brist på vision om den svenska genusforskningens viktiga roll i ett europeiskt sammanhang.

I vår skrivelse till utbildningsministern föreslår vi därför att regeringen:

- permanentar kringresurserna till våra professorer
- även fortsättningsvis ger öronmärkta medel till genusforskningen
- initierar att särskilda medel för genusforskningen ska avsättas inom forskningsråd, forskningsstiftelser och anslagsgivande myndigheter
- skapar riktlinjer för hur ansökningar inom genusforskningen ska hanteras i syfte att garantera att de får en högkvalitativ genuskompetent bedömning.

Anne Hammarström

Professor i folkhälsovetenskaplig genusforskning, Umeå universitet

Skrivelsen i sin helhet finns att läsa på www.genus.gu.se

Genusforskning – Frågor, villkor och utmaningar. Britt-Marie Thurén, Vetenskapsrådet

En orientering om genusforskningens bredd, dess utveckling, frågeställningar och villkor, riktad till dem som behöver få en ökad inblick i denna forskning.

En önskan att skriva abjektet. Analyser av akademisk jämställdhet. Fredrik Bondestam, Förlags AB Gondolin

Går det att uppnå jämställdhet i akademien? Vad innebär det i så fall och hur ska det gå till? Och vad är det som gör jämställdhetsarbete möjligt? Boken innehåller flera studier om jämställdhetsarbete i akademien från policy till praktik.

Genusmaskineriet: Om tänkande kring kön. Karin Kjellberg, Utbildningsradion

Boken ingår i URs genusprojekt tillsammans med tv-serien Genusmaskineriet. Fyra olika perspektiv av tänkande kring kön och genus presenteras. Boken innehåller också övningar för gruppamtal.

Nationella sekretariatet för genusforskning, en presentation

Nationella sekretariatet för genusforskning har till uppgift att främja svensk genusforskning i vid bemärkelse och verka för att betydelsen av genusperspektiv uppmärksammas i all forskning. Detta sker bland annat genom utredningsarbete, informationsspridning, konferenser och seminarier.

I sekretariatets uppgifter ingår bland annat att:

- överblicka genusforskningen i Sverige och aktivt främja spridningen av dess resultat,
- analysera behovet av genusforskning inom alla vetenskapsområden, och
- arbeta för ett ökat medvetande om genusforskningens och genusperspektivens betydelse.

Sekretariatet har hittills arrangerat tre nationella ämnesövergripande konferenser för genusforskare. Nästa konferens kommer att handla om begreppet intersektionalitet.

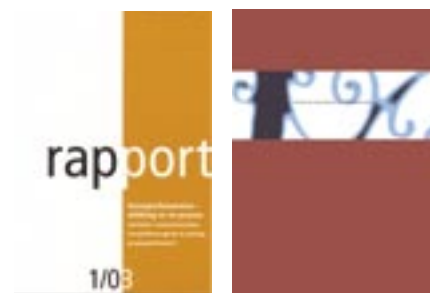
Sekretariatet har gjort utredningar om satsningen på de så kallade Tham-professurernasom infördes för att öka andelen kvinnliga professorer inom vissa vetenskapsområden samt om satsningen på sex särskilda genusprofessurer inom olika vetenskapsområden.

Tillsammans med Högskoleverket ger sekretariatet ut en skriftserie som behandlar forskning med genusperspektiv inom olika områden. Varje skrift visar hur man kan tillämpa genusperspektiv på ett visst ämne, och hittills har skrifter inom juridik, arkeologi, teknikvetenskap, socialantropologi, kulturgeografi, psykologi, språk och medicin publicerats.

Tidningen Genus som sekretariatet ger ut innehåller reportage om aktuell genusforskning i Sverige. Den har även gästkrönikörer, debattsida, nationellt kalendarium och notiser om ny litteratur. En prenumeration på Genus är kostnadsfri.

På sekretariatets webbplats finns bland annat nyheter om genusforskning, länkar till databaser och olika genuscentra, de senaste avhandlingarna och ett nordiskt kalendarium.

På webbplatsen kan man också anmäla sig till tre e-postlistor: informationslistan Genuslistan, debattlistan Genusdebatt och Doktorandlistan.